

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

**Актуальні проблеми
ветеринарної медицини**

19 травня 2022 року

Біла Церква
2022

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р, екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Молодь – аграрній науці і виробництву. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, 19 травня 2022 р. Біла Церква: БНАУ, 2022. 132 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

2. П. К. Солонін, М. А. Куліда Дослідження ефективності препарату «Буторфанолу тартрат 10 мг/мл» виробництва ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» за загальної анестезії котів.
3. Fischer, Jnos; Ganellin, C. Robin (2006). *Analogue-based Drug Discovery*. John Wiley & Sons. с. 529. ISBN 9783527607495
4. С. В. Рубленко, А. В. Яремчук «Бутомідор» в анестезіологічному забезпеченні оперативних втручань із соматичним типом больової реакції у собак.
5. Atsuko Inoue and Takehiro Ochi Anesthetic effect of a mixture of medetomidine, midazolam and butorphanol in chickens with antagonism by atipamezole, Japanese Journal of Veterinary Research 67(1): 133-137, 2019
6. Kurt K. Sladky MS, DVM, DACZM, Matthew E. Kinney BS, and Stephen M. Johnson MD, PhD Analgesic efficacy of butorphanol and morphine in bearded dragons and corn snakes, American Veterinary Medical Association.

УДК: 619:616.995.77

ЧАЛАПЧІЙ М.В., студент 3 курсу

Науковий керівник – **ШАГАНЕНКО Р.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ІНСЕКТО-АКАРИЦИДНІ ЗАСОБИ ДЛЯ БОРТЬБИ ІЗ ЕКТОПАРАЗИТАМИ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Ектопаразити тварин завдають значних економічних збитків та є переносниками трансмісивних хвороб. У роботі проведено моніторинг інсекто-акарицидних препаратів різних виробників на українському ринку для великої рогатої худоби та застосування деяких засобів у практичній роботі із тваринами.

Ключові слова: інсекто-акарицидні засоби, ектопаразити, велика рогата худоба.

Захворювання тварин зумовлені ектопаразитами (кліщі, воші, комарі, мокриці, мошки, гедзі, мухи-жигалки) завдають значних економічних збитків тваринництву (недоотримання приросту маси тіла тварин, перевитрати корму, витрат на лікувально-профілактичні заходи) та є одним із ланцюгів епідеміологічної проблематики як переносники збудників заразних хвороб людини і тварин. Вони беруть участь у передачі збудників протозойних, вірусних і бактеріальних захворювань (1, с. 396; 2, с. 36).

Деякі інформаційні дані зазначають, що теля, заражене більш як 200 укусами рогових мух, при відлученні важить на 6-20 кг менше. Укуси молочних корів роговою мухою також знижують надої молока до 20 %. Мухи споживають до 500 мл крові щодня. Не меншої шкоди завдають худобі гедзі та їх личинки. Вони також непокоять корів, спочатку прикріплюють яйця до їх шерсті, потім личинки проникають крізь шкіру в підшкірну клітковину, завдаючи значної шкоди тваринам (3, с. 1). Тому, безперечно, боротьба із ектопаразитами є актуальним напрямом роботи у галузі тваринництва. Серед існуючих способів боротьби з ектопаразитами провідним залишається хімічний, так як синтетичні інсектоакарициди мають широкий спектр дії, знищують одночасно ряд шкідників з різних систематичних груп і різних стадій їх розвитку. Тому, головним завданням для практичних працівників ветеринарної медицини є визначення найбільш ефективних, економічно обґрунтованих методів боротьби з ектопаразитами тварин (1, с. 396).

Метою нашої роботи було опрацювати асортимент ектопаразитарних засобів різних виробників на фармацевтичному ринку України.

На фармацевтичному ринку досить велика кількість іноземних та вітчизняних препаратів інсекто-акарицидної дії для тварин. Зокрема, найбільш поширеними та широко вживаними є препарати наступних виробників: Бровафарма, Україна (Ектосан, Цифлур, Бровермектин 1 %, Офтальмогель); Укрзооветпромстач, Україна (Аверсект, Флай Стоп,

Дельтокс, інсекто-акарицидна пудра); Intervet Productions S.A., Франція (Бутокс-50); Ceva Sante Animale, Франція (Неостомазан); Bayer HealthCare AG, Німеччина (Байофлай пур-он, Себацил, Епризеро); Livisto, Іспанія (Промектин Івермектин 1%); MSD Animals Health, Нідерланди (Бутокс 7,5 Пур-он) та ін.

Інсекто-акарицидні засоби застосовують тваринам у вигляді різних лікарських форм, зокрема, у вигляді крапель, розчинів, спреїв, мазей, тощо.

Одним із популярних препаратів для ВРХ є «Biofly pur-on». Одноразова обробка 10 мл маслянистої рідини від хвоста до холки корови, зумовлює захист від кліщів, гедзів, мошкари, гнусу, комарів і оводів на місяць. Після застосування препарат розподіляється шкірними покривами і не тільки проявляє репелентну дію, а й знищує вище зазначених комах. Телятам цей засіб не рекомендовано, але деякі господарі застосовують його, значно зменшуючи дозу, наприклад, на тварину крапають близько двох мілілітрів.

Існують і інші способи, як врятувати корову від укусів комах в літній час. Зокрема, це препарати від кліщів, комарів і мух, які розчиняються у воді перед застосуванням: Deltoks, Neostromazan, Butoks, Entomozan, Sebatsil, Aversect та інші. У водорозчинних речовин не такий тривалий ефект захисту тварин, але, окрім цього, вони з успіхом застосовуються і для обробки приміщень, де знаходяться тварини. Також, досить дієвими засобами від укусів комах для худоби є спреї Extrazol, Centaur, Oxaгер та ін., що наносяться безпосередньо обприскуванням на все тіло і діють близько двох діб.

Для захисту та обробки очей великої рогатої худоби від комах може застосовуватися Офтальмогель, а для відлякування мух - гелі з невеликими дозами дієвої захисної речовини.

Одним із важливих моментів для успішної боротьби з комахами тварин є періодична обробка приміщень від гнусу, мух і комарів. В першу чергу, варто звернути увагу на вище згадані водні засоби та спреї, такі як Vebi Drake, які можна розбризкувати на стіни, стелю, двері, підлогу і всі предмети. Повторна обробка необхідна кожні дві доби. Високу ефективність показали засоби від мух, на основі їх статевих гормонів: Агіта та Флайбайт, які надійно знищують цих комах. Перший препарат має вигляд сірого порошку, який, при змішуванні з водою в рівних пропорціях, перетворюється в пасту. Вона наноситься на двері, рами, стіни та інші улюблені місця мух. Засобу вистачить майже на місяць. Флайбайт – має вигляд жовтих гранули і розкладається у місцях найбільшого скупчення мух. З нього також можна зробити пасту для нанесення на поверхні приміщення.

Боротьба з ектопаразитами (мухами, гедзями, кліщами, комарами, мошкою та іншими комахами) - справа важка, але при стемному підході перетворюється в швидке і не трудомістке заняття, яке приносить полегшення не тільки тваринам, а й людям.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Інтегрована система захисту жуйних тварин від ектопаразитів /А.М. Машкей та ін. Ветеринарна медицина. Вип. 103. 20 17. С. 396–399.
2. Ектопаразити як механічні і трансмісивні переносники інфекційних хвороб/Б.Т. Стегній та ін. Вісник аграрної науки. 2017. С. 35–38.
3. Як захистити худобу від комах-шкідників?. 18.05.2021. URL:<https://ukrzoovet.com.ua/news/yak-zakhistiti-khudobu-vid-komakh-shkidnikiv>.